

Национална инициатива „УПРАВЛЯВАМЕ УЧИЛИЩЕТО С УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ“ Насоки за участие

Националната инициатива „Управляваме училището с ученическо самоуправление“ (НИ „УУУС“) се реализира пилотно в избрано училище от всяка област (28) през втория срок на учебната 2022/2023 г., който дава повече възможности за активност на децата/учениците чрез ученическото самоуправление.

Вашето училище е избрано от ръководството на СБУ да представлява училищните общности от областта като **училище-модел за структурирано ученическо самоуправление във всяка паралелка от I – IV, I - VII, V – XII, VIII – XII или I - XII клас**, в което възрастните делегират на децата както права, така и отговорности.

НИ „УУУС“ е подета от Фондация „Институт за информални иновации“ (ИИИ) в сътрудничество със Синдиката на Българските учители (СБУ) и се ръководи съвместно от ИИИ и СБУ. В инициативата ще участват над 18 000 ученици от над 700 паралелки в 28 начални, основни, гимназии, професионални гимназии или средни училища от всички видове селища в страната – село, община, областен град. ИИИ ще оказва консултативна помощ при необходимост.

Инициативата се реализира изцяло със собствени материални, финансови и човешки ресурси на всички съучастници в ученическото самоуправление (вижте по-надолу), без специално външно финансиране, както следва да се разгръща и развива ученическото самоуправление във всяка паралелка в рамките на всяка учебна година във всяко училище, съобразно действащата нормативна уредба.

Нормативна база

В системата на училищното образование вече са налични всички нормативни и теоретико-приложни документи и условия за **разгръщането на всеобхватно гражданско образование чрез правене от децата и учениците от всички възрасти (6-18 години) чрез ученическото самоуправление:**

- Разширяване полето на **ученическото самоуправление във всяка паралелка** (чл. 171 ал. 2 от ЗПУО).
- Осигуряване на **време за ученическото самоуправление в часа на класа** (чл. 92 ал. 2 от ЗПУО).
- Налични **„Рамкови изисквания за създаване и функциониране на ученически съвети“** в Наредба № 13 (21.09.2016) за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
- Публикувана и разпространена методология за привличане на всички **съучастници в ученическото самоуправление (учениците; учителите; директорът; родителите; местните институции, обществениците, медиите; бизнесът; структурите на гражданското общество)**, разработена в създаденото по поръчка на МОН методическо помагало **„Ученическото самоуправление. Пътеводител. Кой?**

Какво? Къде? Кога? Как? Защо?”. Електронен формат на изданието е качен в сайта на МОН от 2019 г. (<http://www.mon.bg/bg/27> - В помощ на класния). (УСПКЗ)

- Създадено **практическо помагало с добри практики „Ученическото самоуправление – лесно и интересно. Модели“**, 2022 (http://iii-bg.org/blog/?page_id=1392) (УСЛИМ) по проекта „Ученическото самоуправление – школа за граждански компетентности и информално учене“ в три столични училища през учебната 2021/2022 година.

Без въвличането на потенциала на всички ученици в живота на училищната общност чрез реално ученическо самоуправление във всяка паралелка, възрастните вече много трудно ще могат да постигнат част от целите на училищното образование като: Цел 3. придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности; Цел 7. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие (чл. 5 от ЗПУО).

Наличието само на Ученически съвет на училището (УСУ) или на други структури само на ниво училище не дава възможност на всички ученици в училището да се включат реално в ученическото самоуправление.

Участието в НИ „УУУС“ е свързано със **създаването и функционирането на структурирано ученическо самоуправление на всички нива в училището – от всяка паралелка** (при желание може да се изберат и ученически съвети на всеки клас и на всеки училищен етап) **до Ученическия съвет на училището** и готовността за **споделяне на своите добри практики с останалите училища във Вашата област**, както и на национално ниво.

Последователни стъпки за постигане целите на НИ „УУУС“

01-06.03.23 **Запознаване** на ръководството на училището и класните ръководители **с Насоки за участие в НИ „УУУС“** и съответните раздели от двете помагала УСПКЗ и УСЛИМ.

„Ученическото самоуправление. Пътеводител. Кой? Какво? Къде? Кога? Как? Защо?” (в сайта на МОН - <http://www.mon.bg/bg/27>) (УСПКЗ):

с. 42-48 за класния ръководител;

с. 93-99 за ученическото самоуправление в паралелката – таблица 6 на с. 97 – 3 етапа;

с. 192-193 – Приложение 17. Диагностика на потребностите на паралелката;

с. 202 – Приложение 22. Място на ученическото самоуправление в органограмата на училището.

06.03.23 **Онлайн консултативна среща** на директори на училищата-участници в НИ „УУУС“ от всяка област и/или медиатори от училищата с консултанта на инициативата д-р Таня Желязкова-Тея (само при необходимост и няма задължителен характер) в рамките на **1 астрономически час от 19.00 ч.** през платформата **Google Meet: <https://meet.google.com/jwj-qbqm-gih>**.

На срещата ще се обсъдят последователните стъпки на НИ „УУУС“.

За връзка с консултанта: found.iii.teya@gmail.com или 0888 99 09 21.

Всички ресурси ще намерите тук: Клуб ИИИ - http://iii-bg.org/blog/?page_id=1629.

07-10.03.23 Изпращане на **Уведомително писмо до родителите** (примерен текст на с. 65-67 от УСЛИМ) на всички ученици в училището за участието в инициативата.

Подготовка за провеждане на избори за Ученически съвети във всяка паралелка (материали на с. 80-83 от УСЛИМ)
(http://iii-bg.org/blog/?page_id=1392).

13-24.03.23 Избори на Ученически съвети на паралелките (УСП).

УСП се създават в съответствие с посочената по-горе нормативна база.

Целта е децата/учениците да станат активни участници в собствения си образователно-възпитателен процес в и извън училището чрез стимулиране на тяхната организационна култура и повишаване на отговорността им към връстниците, училището и обществото.

Средството за постигане на целта е изграждане на структурирано ученическо самоуправление на всички нива в училището от отделната паралелка през випуска и училищния етап до Ученическия съвет на училището (УСУ).

Подходите за изграждане на структурирано ученическо самоуправление са «стъпка по стъпка» и «отдолу нагоре». В училищата, където вече има изградени предварително структури на ученическото самоуправление на ниво училище, те продължават да функционират в съответствие с общите правила и се развиват, допълват и надграждат до постигане на пълната функционална структура на ученическото самоуправление в съответното училище.

Срок: 13-17.03.2023 г.

Време: Часът на класния ръководител през посочената седмица.

Форма: Присъствена.

Средство: Общо събрание на всички ученици от паралелката.

Методика: Предварително запознаване на класния ръководител с посочените по-горе ресурси и Представа на класните ръководители за ученическото самоуправление (с. 33-36 от УСЛИМ)

Помагала: Проект на **Протокол** от Общото събрание (с. 82-83 от УСЛИМ).
Приемане на **Правила на паралелката** (примери на с. 109-110 от УСЛИМ).

План на ученическото самоуправление в паралелката (примери на с. 111 от УСЛИМ, само за месеците от март до края на учебната година).

Избор на членове на Ученическия съвет на паралелката.

Препоръки:

- 1. УСП да се състои от 5 члена.** 1. Включване на по-голям брой ученици в представителния орган на ученическото самоуправление в паралелката. 2. Избягване на субективизма с два гласа от трима да се вземат решения за цялата паралелка. 3. Всеки от членовете на УСП да поеме по едно от направленията на дейност: **1. Учебна дейност; 2. Трудова дейност; 3. Организационна дейност; 4. Културни, информационни и творчески дейности; 5. Спорт, здраве и отдих.** Към тях могат да се изберат работни групи с цел ангажиране на повече ученици. Желателно е направленията на дейност да се обявят предварително, за да се изберат учениците, които имат афинитет към тях и не са непременно и само отличниците.
- 2. Избраните вече деца/ученици** (ако има такива) остават с мандат до началото на следващата учебна година с поетите от тях функции, като се допълват с още участници в органите на ученическото самоуправление на всички нива в училището.
- 3. Мандатът на избраните през м. март 2023 г. деца/ученици в**

органите на ученическото самоуправление на всички нива да бъде до началото на следващата учебна година.

Стимули: Обявяване на конкурс за най-иновативен Ученически съвет на паралелка до края на текущата учебна година.

- 27.03.-26.05.23** **Реализиране на планираните от учениците дейности и инициативи.**
В процеса на изпълнението на дейностите е препоръчително **да се изготвят електронни архиви за представяне на постиженията** от самите ученици (на учениците от I-IV клас следва да помагат по-големи ученици или възрастни), които да се използват за бъдещия е-вестник.
По-добри резултати ще се постигнат, ако паралелките работят в сътрудничество с всички съучастници на ученическото самоуправление – ученици от различни класове, класните ръководители, психолозите и педагогическите съветници в училището, директорът, родителите, както и външните местни институции (кметство, община, РУО на МОН), общественици и местни медии, местните фирми, Училищното настоятелство и местните НПО, чрез които могат да се осигурят допълнителни стоки и услуги в помощ на ученическото самоуправление.
- 26.05.-09.06.23** Изготвяне на **електронен Училищен вестник** от учениците с резултатите от структурираното ученическо самоуправление в училището.
Помагало „Как се прави училищен вестник?“ ще бъде изпратено допълнително.
В общия за училището училищен вестник се включват най-добрите практики и постижения на ученическото самоуправление в паралелките и училището, които могат да бъдат следвани и в други училища в областта и в цялата страна. Затова може да влезе в плановете на УСП.
Провеждане на **онлайн анкетно проучване** за резултатите от НИ „УУУС“ в края на учебната година сред учениците, класните ръководители, директорите (и медиаторите) и родителите от избраните 28 училища.
- 06.06.-07.07.23** Обединяване на резултатите от ученическото самоуправление от всичките 28 училища в **общ електронен продукт (сборник с добри практики) за национално разпространение.**
- 08-15.07.2023** **Представяне на резултатите от НИ „УУУС“** в Президентството, Комисията по образованието и науката и Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта в Народното събрание, МОН, всички РУО, ДАЗД, Омбудсмана, социалните партньори, УНИЦЕФ и други организации, реализиращи дейности с и за деца.
- 03.-07.2023** Поетапно **отразяване на реализацията** на НИ „УУУС“ в интернет страниците на СБУ, ИИИ, училищата, местните и националните медии.
Макет за публичните съобщения ще бъде изпратен допълнително.

Националната инициатива **„Управляваме училището с ученическо самоуправление“** цели да покаже на училищата в цялата страна, че тяхното управление е много по-лесно, когато учениците поемат част от задълженията на възрастните, проявят своята активност и приложат младежката си енергия в смислени инициативи на ученическото самоуправление по тяхна идея. Едва когато младите хора на практика разберат, че много неща в училището зависят и от тях самите, а възрастните им се доверят и ги ангажират с конкретни отговорности, ще се постигне онази хармонична училищна общност, за която мечтаят всички.

Изготвено от ИИИ на 26.02.2023 г. Съгласувано със СБУ на 28.02.2023 г.